

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/g-j/michal-izydorczyk/72707_Michal-Izydorczyk.html
11.08.2026, 02:31

Michał Izydorczyk – przodownik, ur. 24.09.1896 r. w miejscowości Mieszków, powiat Jarocin, syn Franciszka i Katarzyny z d. Mariaszczyk. Do czternastego roku życia uczęszczał do Szkoły Ludowej w Mieszkowie, gdzie ukończył 5 klas. Po zakończeniu edukacji pomagał rodzicom w utrzymaniu gospodarstwa. Od 1912 r. wyemigrował do Nadrenii, gdzie pracował jako górnik.

Po powrocie do Wielkopolski dnia 06.12.1918 r. wstąpił do 1 kompanii marynarki w Poznaniu, biorąc udział w jej składzie w Powstaniu Wielkopolskim m.in. w walkach o Poznań i okolice. W dniu 15.04.1919 r. otrzymał przeniesienie do 2 kompanii telegraficznej (sztabowej) 2 Batalionu Łączności (II Batalion Telegrafistów Wielkopolskich). Wraz z jednostką wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej, której zadaniem było nie tylko organizowanie łączności dla macierzystej dywizji piechoty, ale także budowa dla potrzeb frontowych nowych sieci telekomunikacyjnych, wykorzystując do tego zdobyczne aparaty telefoniczne i kable. W dniu 10.02.1920 r. został mianowany kapralem. Dnia 21.10.1920 r. otrzymał kolejny awans, na stopień plutonowego. Ponownie otrzymał awans w stopniu dnia 11.11.1920 r. – na stopień sierżanta. Za postawę w służbie frontowej podczas wojny polsko-bolszewickiej otrzymał wysokiej rangi bojowe odznaczenie – Krzyż Walecznych (rozkaz Dowództwa 4 Armii o nr 3737/V/21). Brał udział w walkach o Bobrujsk i w rejonie rzeki Berezyny. W dniu 22.07.1921 r. został przeniesiony do rezerwy.

W okresie 28.10.1921 r. – 11.01.1922 r. przebywał na kursie w Szkole Straży Celnej w Wieleniu. Po jego ukończeniu rozpoczął służbę w Placówce SC Lutowo (Komisariat SC Sypniewo, Inspektorat SC Chojnice). W dniu 22.02.1922 r. w Lutowie podpisał zobowiązanie do pełnienia służby co najmniej jeden rok. W przeciwnym wypadku zobowiązywał się do zwrotu wszelkich kosztów wyszkolenia utrzymania i wyposażenia. W Straży Celnej otrzymał numer instalacyjny 1776. W dniu 03.07.1923 r. w obecności świadków strażnika Antoniego Mazurka (nr inst. SC 2037) i strażnika Stanisława Dominiak (nr inst. SC 2195) podpisał przysięgę urzędniczą. W dniu 15.03.1924 r. został przeniesiony do placówki SC Pustynia Leśna (Komisariat SC Sypniewo, Inspektorat SC Chojnice). Wspólnie z nim przeniesienie do tej placówki otrzymał strażnik Józef Dróbka (nr inst. 1580). Od dnia 01.01.1928 r. pełnił funkcję kierownika placówki SC Pustynia Leśna. W dniu 22.03.1928 r. w miejsce Straży

Celnej powstała Straż Graniczna, gdzie Michał Izydorczyk kontynuował służbę otrzymując nowy numer instalacyjny 3156. W dniu 01.10.1928 r. został przemianowany z funkcjonariusza Straży Celnej na strażnika granicznego. Dnia 31.01.1929 r. Sypniewie, w obecności świadków st. przodownika Stefana Dobiwały (nr inst. 3102) oraz przodownika Józefa Michalaka (nr inst. 3129) złożył przysięgę, którą odebrał podkomisarz Bolesław Leśnik. Z dniem 01.07.1929 r. został awansowany na stopień starszego strażnika. Rozkazem Komendanta Straży Granicznej z dnia 21.10.1930 r. otrzymał prawo do noszenia Odznaki Pamiątkowej Straży Granicznej, która miała numer 837. W okresie 15.03.1931 – 31.05.1931 r. przebywał na kursie przeszkolenia dla kierowników placówek i linii w Centralnej Szkole Straży Granicznej w Górze Kalwarii, który ukończył z wynikiem dostatecznym. Świadectwo (nr 135) ukończenia kursu podpisał Komendant Szkoły inspektor Krawiecki. W 1932 r. ukończył I Kurs Nauki Obywatelskiej z wynikiem dobrym. W dniu 01.04.1933 r. został awansowany na stopień przodownika. Od dnia 03.11.1933 r. zostały mu powierzone obowiązki kierownika placówki II linii SG Grabówno (Komisariat SG Kaczory, Inspektorat Graniczny Nakło). W dniu 28.02.1936 r. został mu przydzielony sznur strzelecki z dwoma chwaścikami. Od dnia 30.04.1937 r. zwolniono go z powierzenia obowiązków kierownika placówki II linii SG Grabówno i pozostawiono w placówce na stanowisku zastępcy kierownika. W dniu 11.08.1937 r. w trakcie służby uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, który został tak opisany w protokole: „Dnia 11. bm. o godz. 14:45 powracałem na placówkę, celem ukończenia służby, którą pełniłem od godz. 9:00, na ostrym zakręcie drogi odchodzącej od szosy Grabówno-Wyrzysk, przy zabudowaniu gospodarza Drzymały, zostałem uderzony w przednie koło roweru, przez rowerzystę jadącego ostrym tempem z góry do kościoła ewangelickiego. Na skutek uderzenia zostałem wyrzucony z siodła roweru i upadłem na lewą stronę na kierownicę roweru Hardta Cezarego z m. Warszawa, który był gościnnie u nadleśniczego Bocka w m. Grabówno. Po wypadku zostałem podniesiony przez Hardta i o własnych siłach udałem się do domu. Wypadek ten zauważył str. Nowicki Teodor z plac. Grabówno. Bezpośrednio po wypadku nie odczuwałem żadnych dolegliwości. Jednakowoż podczas obszukiwania rejonu placówki za nielegalnymi plantacjami tytoniowymi w dniach 17,18 i 19 bm. z powodu większego wysiłku, odczułem bóle w lewej piersi i dnia 21. sierpnia 1937 r. udałem się do lekarza powiatowego w Chodzieży, który uznał mnie niezdolnym do służby na przeciąg 6 dni. Więcej w tej sprawie nic nie mam do zeznania.”. (Jako ciekawostkę należałoby zwrócić uwagę, że do zdarzenia doszło przy gospodarstwie należącym do Michała Drzymały, który w okresie zaborów stał się symbolem walki z administracją pruską o możliwość wybudowania swojego domu, a nie mogąc tego uczynić zamieszkał w wozie cyrkowym. W wolnej Polsce, w 1927 r. otrzymał od prezydenta Ignacego Mościckiego gospodarstwo w Grabównie. Michał Drzymała zmarł 25.04.1937 r. w Grabównie). Po wyleczeniu Michał Izydorczyk stanął przed komisją lekarską, która orzekła brak następstw wypadku. W związku z tym powrócił do służby. Przez cały okres służby, zarówno w Straży Celnej jak i w Straży Granicznej otrzymywał dobre opinie służbowe, choć dwukrotnie (w latach 1936-1937) dopuścił się przewinień służbowych. Opinia służbowa sporządzona dnia 25.10.1938 r. przez asp. Wacława Niezgódkę, komendanta Komisariatu SG Kaczory brzmiała: „Posiada umysł bystry i giętki, bardzo sprytny i spostrzegawczy, decyduje się

szybko i trafnie, wykazuje znaczną samodzielność, potrzebuje jednakże kierunku w pracy, gdyż może łatwo popełnić niewłaściwy wyskok. Do pracy chętny i pilny, nieco mało ambitny. Uświadomiony obywatel. Zdrow i na trudy fizyczne bardzo wytrzymały. pomimo dość znacznej tuszy jest ruchliwy i zwinny. pracuje dość dużo nad sobą dlatego przepisy służbowe opanował dobrze i rozumowo. Wiadomości wojskowe, tak z zakresu piechoty jak i łączności posiada dość dobre. Przed frontem pewny siebie, opanowany i energiczny. Dobry dowódca drużyny i plutonu strz. Umie utrzymać dyscyplinę wśród podwładnych. W traktowaniu ich nieco ostry. Rozkazy przełożonych wykonuje starannie i bardzo skrupulatnie, lecz gdy czuje nadzór przełożonych. Lojalny i na zewnątrz dyscyplin. W czasie pokoju nadaje się na dowódcę plac. I i II linii. W czasie wojny może dowodzić i plutonem strz. nadaje się również na szefa K. Żonaty – 3-je dzieci w wieku od 22 do 9 lat. Dwoje uczęszcza do 1 kl. szk. pow. w Grabównie. Stan zdrowotny jego i rodzinny dobry. Prowadzi dość oszczędny tryb życia. Ogólna ocena: Dobry”. Na podstawie rozkazu Komendanta Straży granicznej z dniem 01.01.1938 r. otrzymał prawo do nałożenia szewronów na mundur za 15 lat służby. Z dniem 02.06.1938 r. otrzymał przeniesienie do Placówki II linii SG Kaczory, gdzie zostały mu powierzone obowiązki dowódcy. W chwili wybuchu II wojny światowej służył w strukturach Komisariatu SG w Kaczorach.

Stan rodzinny: żona Józefa z d. Piętka (zawarcie małżeństwa 13.02.1918 r.), córka Marianna (ur.19.08.1916 r.), syn Florian (ur. 13.04.1924 r.), syn Stanisław Marian (ur. 08.05.1928 r.).

Odznaczenia:

- Krzyż Walecznych (1921 r.)
- Odznaka Pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich
- Medal Pamiątkowy Za Wojnę 1918-1921 (1929 r.)
- Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (1929 r.)
- Odznaka Pamiątkowa SG o nr 837 (1930 r.)
- Brązowy Medal Za Długoletnią Służbę (1938 r.)
- Brązowy Krzyż Zasługi (1938 r.)

Źródła:

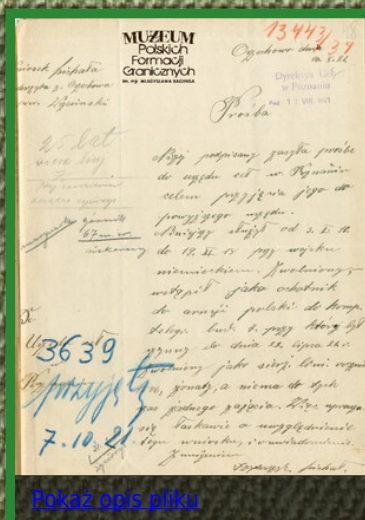
1. Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie – akta osobowe, sygn. 196/1343
2. Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie – zespół Pomorski Inspektorat Okręgowy Straży Granicznej 1928-1939, sygn. akt 189/4, 189/5, 189/11, 189/380, 189/456
3. <https://polona.pl/item/kalendarz-z-szematyzmem-funkcjonariuszy-strazy-celnej-na-rok-1927,ODg0MTgxODM/263/#index> - „Kalendarz z szematyzmem funkcjonariuszy Straży Celnej na rok 1927” - str. 208 i 319 kalendarza, dostęp z dn. 20.02.2023 r.
4. <http://archiwumpowstania.pl/pl/search> - Cyfrowe Archiwum Powstania Wielkopolskiego z dostępem do

<https://www.szukajwarchiwach.gov.pl> - Archiwum Państwowe w Poznaniu, Zespół: 884 / Związek Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, Sygnatura: nr 31 / Spis zweryfikowanych 101 - 4621., Opis jednostki: Akta organizacyjne Związku Weteranów Powstań Narodowych RP 1914/19 i Związku Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu: statuty, regulaminy, okólniki, protokoły posiedzeń zarządu, zjazdy, korespondencja. Strona/karta: 160, dostęp z dnia 20.02.2023 r.

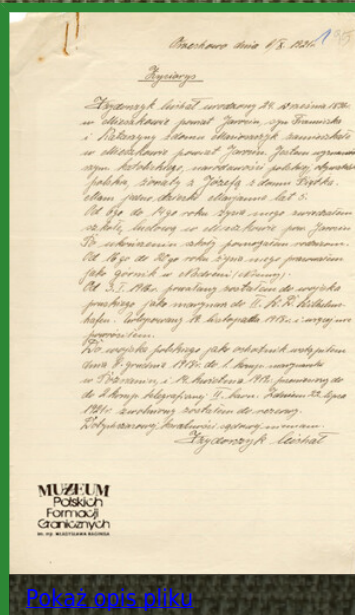
5. <http://archiwumpowstania.pl/pl/search> - Cyfrowe Archiwum Powstania Wielkopolskiego z dostępem do <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl> - Archiwum Państwowe w Poznaniu, Archiwum Państwowe w Poznaniu, Zespół: 884 / Związek Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, Sygnatura: nr 44 / Ewidencja członków Związku Weteranów Powstań Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej [nr 10168 - 16966], Opis jednostki: Spisy członków Związku Weteranów Powstań Narodowych RP 1914/19., Strona/karta: 133, dostęp z dnia 20.02.2023 r.

6. <http://powstancywielkopolscy.pl/pl/search> - wyszukiwarka ustalonych uczestników Powstania Wielkopolskiego, za: Jarocińscy Powstańcy Wielkopolscy 1918-1919. Materiały do słownika biograficznego ziemi jarocińskiej, Kalisz 2005; dostęp z dnia 20.02.2023 r.

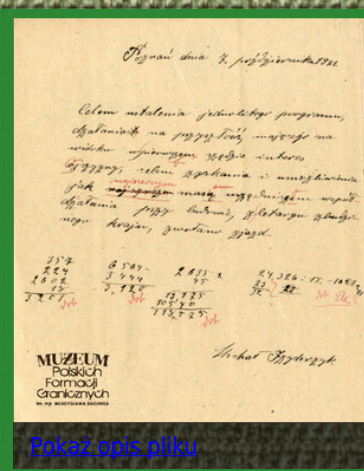
Opracował: **Krzysztof Knych**

[Pokaż opis pliku](#)

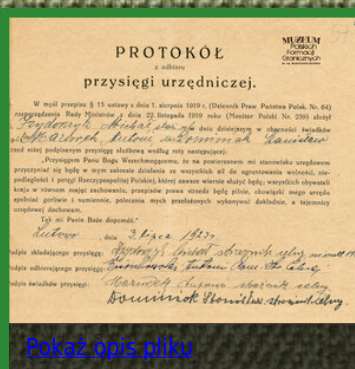
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaž opis pliku](#)

[Pokaž opis pliku](#)